

Część I Charakterystyka pojęć logistycznych

1. WPROWADZENIE DO PRZEDMIOTU

1. 1. Zawód logistyk

W życiu każdego człowieka zdarzają się chwile szczególne, gdzie emocje przewyższają racjonalne myślenie i postępowanie. Czasem jednak należy przeciwstawić się emocjom i pomyśleć racjonalnie, dokąd zmierzamy, bowiem jak powiedział Seneka:

„Całe szczęście i pomyślność naszego życia zależy od dobrego użytku, jaki zrobimy z naszych umiejętności”.

Wybierając kierunek studiów i specjalność trzeba liczyć się z bardzo silną konkurencją na rynku pracy. Dziś trudno jest odpowiedzieć na pytanie, jakie zawody będą cieszyły się największą popularnością za kilka lat. Wiele zawodów, które dziś istnieją, mogą niebawem zniknąć, wiele pojawi się zupełnie nowych. O jakie zawody chodzi? Jest ich kilkadziesiąt. Niektóre już się w Polsce pojawiły, inne istnieją na Zachodzie, a do Polski dotrą wraz z rozwojem technologii zapewne za kilka, czy kilkanaście lat. Nieustanny postęp technologiczny wymusza pojawianie się nowych zawodów i nowych specjalizacji [28].

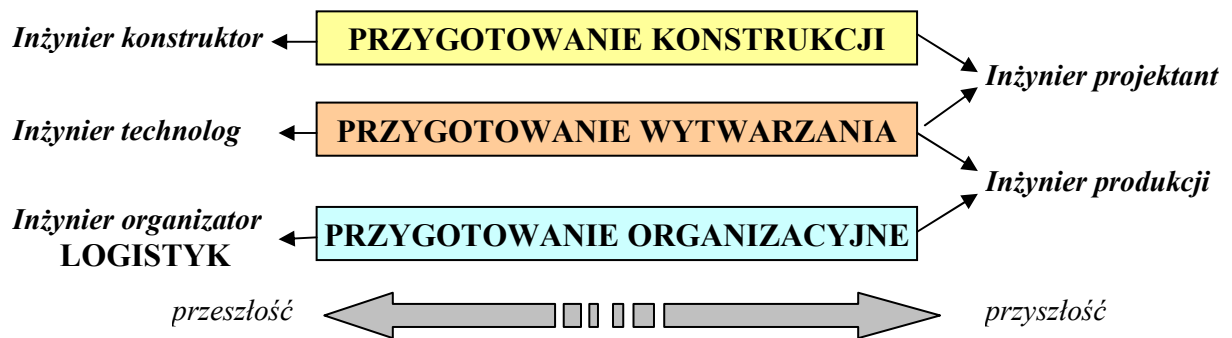
W Polsce lat dziewięćdziesiątych największą popularnością cieszyli się „marketingowcy” i specjaliści od reklamy. Obecnie zaczynamy odczuwać znaczny deficyt ludzi z wykształceniem inżynierskim. W Polsce wykształcenie techniczne ma mniej niż 1 procent obywateli, podczas gdy w USA ponad 30 procent. Wciąż pokutuje u nas stereotyp studenta „polibudy” – źle opłacanego mechanika we flanelowej koszuli. Tymczasem to właśnie inżynierowie mają dziś największą szansę na błyskotliwą karierę. Na każdego z nich czeka dziś w Polsce pięć ofert pracy.

Badania przeprowadzone przez Ministerialny Zespół ds. Prognozowania Popytu na Pracę potwierdziły trwającą tendencję rozwoju rynku pracy inżynierów do 2010 roku. Szacunki mówią także, że w Europie brakuje przynajmniej dwóch milionów inżynierów. Dane statystyczne biją na alarm – wchodzący na rynek pracy, w 2008 r., inżynierowie nie pokryją jego zapotrzebowania, szczególnie w takich branżach, jak: informatyka, mechanika, elektronika czy logistyka. Absolwenci wyższych uczelni technicznych z tych kierunków nie powinni mieć problemów za znalezieniem pracy na otwierającym się europejskim rynku pracy. Faktem jest, że osoby z takimi zawodami coraz rzadziej same szukają pracy, i to raczej firmy muszą o nich zabiegać. Stąd też (jak piszą w magazynie „Dlaczego” nr 86. 01/2007): „...na rynku pracy logistycy rozchwytywani są jak świeże bułeczki” Nie trzeba wielkiego wysiłku intelektualnego, aby z tego wyciągnąć wniosek, że:

logistyk staje się coraz bardziej poszukiwanym zawodem.

1.2. Praca logistyków

Logistyk staje się w wielu współczesnych przedsiębiorstwach przemysłowych postacią kluczową. Nowe technologie informatyczne, będące podstawowym narzędziem współczesnego logistyka, ponownie bowiem rozpały ducha działań, podejmowanych już w początkach XX wieku, na rzecz pełnej integracji sfer produkcyjnej i organizacyjnej w przedsiębiorstwie. Konsekwencją tego jest stapianie się pracy inżyniera technologa i logistyka w jedną – inżyniera produkcji (rys. 1) [77].

Rys. 1. Zmiana w zakresie technicznego przygotowania produkcji (wg. E. Pająka [77])

Pracę logistyka obecnie (a inżyniera produkcji w przyszłości) należy uznać za istotną w przedsiębiorstwie, ponieważ na ogół nie polega ona na przysłowiowym przekładaniu papierków czy ślęczeniu przed komputerem, ale na śledzeniu i doskonaleniu rzeczywistych procesów, kontaktach z ludźmi, analizach i poszukiwaniu nowych lepszych rozwiązań. Zadaniem logistyka jest działanie na rzecz firmy i konfigurowanie wszystkich zasobów (np. ludzi, materiałów, sprzętu) i narzędzi (np. oprogramowania informatycznego, samochodów) tak, by osiągnąć jak najlepszy efekt finansowy. To od niego zależy, jak przeorganizować pracę, aby proces był bardziej skuteczny.

Od specjalistów w tej dziedzinie wymaga się zdolności analitycznego myślenia i jednocześnie umiejętności całościowego widzenia problematyki przepływu produktów, a także znajomości odpowiednich metod zarządzania tym przepływem. By pracować w tym zawodzie, trzeba więc nie tylko dbać o detale, ale też umieć ogarnąć wszystko, co dzieje się w danej firmie. Od specjalistów z logistyki wymaga się zdolności analitycznego myślenia i jednocześnie umiejętności całościowego widzenia problematyki przepływu produktów, a także znajomości odpowiednich metod zarządzania tym przepływem [29].

Logistyk jest człowiekiem dbającym o elastyczność firmy i dostosowanie się jej do warunków zewnętrznych wraz z jej rozwojem, szukającym najlepszych rozwiązań, by jak najlepiej był zarządzany cały łańcuch dostaw i zarazem koszty były na właściwym poziomie. Odpowiada m.in. za opracowywanie i nadzorowanie realizacji dostaw, terminowość i optymalizację kosztów, negocjowanie i przygotowywanie kontraktów, współpracuje z dostawcami i pośrednikami, panuje nad przepływem informacji – **jest więc mózgiem całego zlecanego przez klienta projektu** [1, 7].

1.3. Kształcenie logistyków

Logistyka to z pewnością kierunek z przyszłością. Aby zostać logistyką z prawdziwego zdarzenia, trzeba przejść tradycyjną ścieżkę edukacyjną. Moda na logistykę, która po części wymuszona jest dynamicznym rozwojem rynku usług logistycznych w Polsce, powoduje, że niemal każda uczelnia chce się z nią identyfikować. W związku z tym, kolejne uczelnie decydują się na uruchomienie kierunku lub specjalności związanych z logistyką. Oferta placówek edukujących przyszłych logistyków jest dość obszerna. Specjalności takie oferują zarówno politechniki, jak i akademie ekonomiczne.

Dobry logistyk to wykształcony specjalista-organizator, który posiada umiejętności prowadzenia i koordynowania przepływu dóbr i usług, połączone z niezbędną wiedzą z zakresu ekonomii i zarządzania. Wybierając jednak ten zawód należy mieć na uwadze **specyficzne wymagania psychofizyczne właściwe dla zawodu logistyka**, takie jak [36]:

1. łatwość w nawiązywaniu kontaktów z ludźmi;
2. umiejętność podejmowania szybkich decyzji;
3. podzielność i koncentracja uwagi;
4. dobra pamięć;
5. odporność na stres;
6. odpowiedzialność;
7. umiejętność wnioskowania;
8. zdolność prowadzenia analiz porównawczych.

Fundamentem wykształcenia logistyka jest informatyka i solidna wiedza inżynierska, w połączeniu z humanistycznymi aspektami wiedzy o rynku i nabywcy. Punktem wyjścia dla zdobywanych umiejętności są mechanizmy rynkowe oraz nabywca i jego potrzeby. Nowoczesny logistyk ma więc dużą wiedzę z zakresu stosowanych systemów logistycznych, jest dobrze obeznany z zastosowaniami informatyki, potrafi układać strategie działania, rozpoznaje zagrożenia, potrafi im przeciwdziałać i planować dalsze posunięcia. Tylko taki człowiek znajdzie pracę w tym zawodzie dziś i za kilka lat [108].

Absolwent politechnicznej specjalności „logistyka” jest inżynierem przygotowanym do samodzielnego funkcjonowania w różnych obszarach gospodarki, związanych z: tworzeniem, zarządzaniem, modyfikacją produktów i przedsiębiorstwa z pomocą nowoczesnych technik informatycznych. **Kwalifikacje absolwentów tej specjalności obejmują** bowiem:

- wiedzę z zakresu: zarządzania logistycznego, zarządzania jakością, organizacji procesów wytwórczych oraz eksploatacji maszyn i urządzeń,
- umiejętności z zakresu projektowania systemów logistycznych, produkcyjnych i eksploatacyjnych, systemów kształtowania jakości, wraz z systemami zarządzania.